

Socialnämndens taxor och avgifter 2025

Typ av styrdokument: Taxa

Beslutande instans: Kommunfullmäktige

Datum för beslut: 2025-06-11 § 126

Datum för indexjustering SN:

Diarienummer: 2025.242 KS

Gäller för: Socialnämnden

Giltighetstid: 2025-07-01 och tillsvidare

Revideras: 2025-12-31 för index

Dokumentansvarig: Rättshandläggare

Innehåll

1. Avgifter.....	3
1.1. Stöd- och hjälpinsatser	3
1.1.1 Avgift för boende och kost	3
1.2. Inkomstprövning och betalningsförmåga.....	3
1.2.1 Förbehållsbelopp	4
1.2.2 Beräkning av avgiftsutrymme.....	4
1.3. Beslut och överklagan	4
1.4. Särreglering för vissa avgifter	5
1.4.1 Avgifter enligt 32 kap. 2-3 §§ SoL.....	5
1.4.2 Väcka talan.....	5
1.5. Insatsens utförare	5
1.6. Avgiftsfria insatser	5
2. Avgifter enligt 32 kap. 2 § SoL	5
2.1. Beroendebehandling i familjehem eller HVB	5
2.2. Boende med stöd	6
2.3. Ersättning för placerade barn 0-18 år	6
3. Avgifter enligt 32 kap. 1 § SoL	6
3.1. Bostad med särskilt stöd BmSS.....	6
3.1.1 Boendekostnad.....	7
3.1.2 Kost	7
3.1.3 Vård- och omsorgsavgift	7
3.1.4 Fritidsresor	7
3.2. Annan heldygnsvård.....	7
3.3. Familjerådgivningen.....	7
4. Ersättning enligt ärvdabalk och begravningslag.....	8
4.1. Provisorisk dödsboförvaltning	8
4.2. Gravsättning	8

1. Avgifter

Huvudregeln i socialtjänstlagen (SoL) är att insatser inte ska medföra kostnader för den enskilde. Kommunen kan dock ta ut vissa avgifter enligt 32 kap. SoL. Avgifternas storlek finns angivna i lag eller bygger på kommunens självkostnad.

1.1. Stöd- och hjälpinsatser

Bestämmelserna om avgifter enligt 32 kap. 2 § SoL skiljer på stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär och andra stöd och hjälpinsatser. Vad gäller stöd- och hjälpinsatser av behandlingskaraktär får ersättning för uppehälle endast tas ut av vuxna som på grund av skadligt bruk eller beroende av alkohol, narkotika eller andra beroendeframkallande medel får vård eller behandling i ett hem för vård eller boende eller i ett familjehem. Avgiftens storlek får uppgå till högst 80 kronor per dag vilket framgår i 6 kap. 1 § socialtjänstförordningen (SoF). För öppenvårdsbehandling får ingen avgift tas ut.

För andra stöd- och hjälpinsatser än behandling får kommunen enligt 32 kap. 2 § SoL ta ut *skälig ersättning*. Den avgift som kommunen kan ta ut får inte överstiga kommunens självkostnad. Andra stöd- och hjälpinsatser syftar på den situation där en enskild får en insats som innebär att de under en period bor på en institution, inackorderade eller i ett annat enskilt hem utan att det finns något samband med vård eller behandling. Kommunen får för dessa insatser ta ut ersättning för uppehälle avseende boende och kost.

1.1.1 Avgift för boende och kost

Kostnad för boende baseras på vad kommunen får ta ut för avgift av den enskilde för bostad med särskilt stöd enligt 32 kap. 6 § SoL som anger att avgiften per månad får uppgå till högst en tolfedel av 0,5539 prisbasbelopp. När kostnad för boende regleras genom hyra som den enskilde betalar, ska ingen avgift för boende tas ut.

Socialnämnden följer vård- och omsorgsnämndens aktuella beslut om självkostnadspris för kostabonnemang och differentierad matprislista, där pris för olika typer av måltider framgår. Uppräkningen följer konsumentprisindex (KPI).

1.2. Inkomstprövning och betalningsförmåga

Innan avgiften fastställs ska en beräkning göras av den enskildes inkomster och betalningsförmåga.

För avgift enligt 32 kap. 2 § SoL får avgift inte tas ut om den enskilde för att betala avgiften kan antas komma att sakna medel för att klara sin försörjning eller blir beroende av försörjningsstöd.

För avgift enligt 32 kap. 1 § 6 SoL ska en beräkning av avgifternas storlek och en inkomstprövning göras enligt 32 kap. 4-10 §§ SoL.

1.2.1 Förbehållsbelopp

Innan vård- och omsorgsavgift tas ut ska den enskilde tillgodoräknas ett förbehållsbelopp. Förbehållsbeloppet/minimibeloppet täcker den enskildes kostnader för bostad, mat och övriga levnadskostnader¹.

Eventuell hemsjukvårdsavgift som debiteras av vård- och omsorgsförvaltningen avräknas också.

Förbehållsbeloppets minimibelopp ska, om inte annat följer av SoL 32 kap. 8 §, alltid per månad utgöra lägst en tolftedel av

- 1,4789 gånger prisbasbeloppet för ensamstående, eller
- 1,2066 gånger prisbasbeloppet för var och en av sammanlevande makar och sammanboende.

Minimibeloppet är 7 247 kronor månad för ensamstående år 2025.

1.2.2 Beräkning av avgiftsutrymme

- + Nettoinkomst (ex sjukersättning, aktivitetsersättning)
- Förbehållsbelopp
- + Bostadstillägg
- Boendekostnad
- = Avgiftsutrymme

Yngre personer med funktionsnedsättning har i vissa fall särskilda kostnader för bosättning och familjebildning. Enligt förarbetena till lagens avgiftsbestämmelser bör levnadsomkostnader för yngre personer med funktionsnedsättning, efter en individuell prövning, beräknas till en nivå som överstiger minimibeloppet med upp till 10 %.

Om den enskilde har varaktiga kostnader på grund av särskilda omständigheter kan förbehållsbeloppet öka, enligt 32 kap. 9 § SoL.

1.3. Beslut och överklagan

Socialnämndens beslut om avgifter eller förbehållsbelopp enligt 32 kap. 5-10 §§ SoL får överklagas till allmän förvaltningsdomstol.

¹ Konsumentverket gör årliga beräkningar av referensvärden för levnadskostnader.

1.4. Särreglering för vissa avgifter

1.4.1 Avgifter enligt 32 kap. 2-3 §§ SoL

För avgifter som baseras på lagstöd enligt 32 kap. 2-3 §§ socialtjänstlagen (SoL) får påminnelser skickas ut om obetalda fakturor. Inga avgifter får dock påföras kapitalskulden och dessa fordringar får inte lämnas för indrivning av inkasso. Skulder som uppstått utifrån avgifter enligt 32 kap. 2-3 §§ socialtjänstlagen ska hanteras enligt 33 kap. 4 § SoL om att föra talan i förvaltningsrätt om ersättning för kostnader som kommunen haft. Om den enskilde efter beräkning av avgiftens storlek saknar tillräcklig inkomst kan avgiften efterges helt eller delvis enligt 33 kap. 6 § SoL.

1.4.2 Väcka talan

Av 33 kap. 6 § SoL följer att om en socialnämnd vill föra talan om ersättning för kostnader som kommunen haft ska talan väckas hos förvaltningsrätten inom tre år från det att kommunens kostnader uppkom. Talan om ersättning får inte bifallas, om den ersättningsskyldige genom att återbetala kostnaden eller en del av denna kan antas bli ur stånd att klara sin försörjning eller sin dagliga livsföring i övrigt eller annars synnerliga skäl talar mot bifall till ersättningsanspråket.

1.5. Insatsens utförare

Avgifter ska tas ut oavsett om den enskildes insats utförs i kommunens egen regi eller om insats utförs av extern vårdleverantör.

1.6. Avgiftsfria insatser

Socialnämnden tar ut ersättning och avgifter för de insatser som är angivna i dessa riktlinjer. För andra insatser tar socialnämnden inte ut någon avgift eller ersättning från enskilda.

2. Avgifter enligt 32 kap. 2 § SoL

2.1. Beroendebehandling i familjehem eller HVB

Kommunen får ta ut ersättning för uppehälle av den som på grund av beroende och skadligt bruk av alkohol, narkotika eller därmed jämförbara medel får vård och behandling i hem för vård eller boende (HVB) eller i ett familjehem. Detta gäller alla vuxna och oavsett om vården sker enligt SoL, enligt LVM (lag om vård av missbrukare i vissa fall) eller enligt LVU (lag med särskilda bestämmelser om vård av unga).

Regeringen meddelar föreskrifter om den högsta dygnsersättning som kommunen får ta ut vilket regleras i socialtjänstförordningen 6 kap. 1 § och i 106 kap. 39 § socialförsäkringsbalken. För 2025 är den högsta avgiften 80 kronor per dag.

En inkomstprövning görs innan avgift tas ut. Den enskilde ska ha kvar medel till personlig hygien, fritid och kläder enligt poster i riksnormen för försörjningsstöd. Även hänsyn till den enskildes kostnader för eget boende och andra månatliga utgifter som är godkända poster inom försörjningsstöd ska tas.

2.2. Boende med stöd

Vuxna som enligt socialtjänstlagen (SoL) beviljats stöd- och hjälpinsats där boende ingår, såsom stödboende, HVB, inackordering/arbetskooperativ eller familjehem ska betala avgift för boende och kost om måltider ingår i boendet. Om kostnad för boende regleras genom hyra ska ingen avgift för boende tas ut.

En inkomstprövning görs innan avgift tas ut. Den enskilde ska ha medel kvar till personlig hygien, fritid och kläder enligt poster i riksnormen för försörjningsstöd. Även hänsyn till den enskildes kostnader för eget boende och andra månatliga utgifter som är godkända poster inom försörjningsstöd ska tas.

2.3. Ersättning för placerade barn 0-18 år

Ersättning för placerade barn får tas ut om barnet är placerad enligt socialtjänstlagen (SoL) eller lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Ersättning får inte tas ut om placeringen sker enligt lag om placering av barn i skyddat boende (LBSB).

När ett barn genom socialnämndens försorg får vård i ett annat hem än det egna är föräldrarna skyldiga att i skälig utsträckning bidra till kommunens kostnader enligt 32 kap. 3 § socialtjänstlagen. Beloppet bestäms efter samma grunder som om det gällde att bestämma betalningsskyldighet för var och en av föräldrarna enligt 19 kap. socialförsäkringsbalken. Beloppet får inte överstiga underhållsstödbeloppet enligt 18 kap. 20 § socialförsäkringsbalken. För 2025 är underhållsstödsbeloppet 1673 kr/mån för barn upp till 11 år, 1823 kr/mån från 11 år till 15 år och från 15 år 2223 kr/mån.

3. Avgifter enligt 32 kap. 1 § SoL

3.1. Bostad med särskilt stöd BmSS

Vuxna som enligt socialtjänstlagen (SoL) beviljats bostad med särskilt stöd ska betala avgift för boendekostnad, kost, vård- och omsorgsavgift samt fritidsresor som ges inom ramen för insatsen.

3.1.1 Boendekostnad

Boendekostnad betalas som hyra enligt upprättade hyresavtal med den enskilde enligt jordabalken. Varje boende som har bostad med särskilt stöd har ett hyresavtal med socialförvaltningen och betalar faktisk hyra.

3.1.2 Kost

Socialnämnden följer vård- och omsorgsnämndens aktuella beslut om självkostnadspris för kostabonnemang och differentierad matprislista, där pris för olika typer av måltider framgår. Uppräkningen följer konsumentprisindex (KPI).

3.1.3 Vård- och omsorgsavgift

Vård- och omsorgsavgift enligt maxtaxa SoL 32 kap. 6 § kan tas ut vid insatsen bostad med särskilt stöd.

Maxtaxa innebär att den högsta sammanlagda avgiften som kommunen kan ta ut är 2 714 kronor per månad år 2025. Vård- och omsorgsavgift är knutet till prisbasbeloppet².

Inför varje nytt kalenderår lämnar Socialstyrelsen meddelandeblad som används för att beräkna de avgifter som är knutna till prisbasbeloppet.

3.1.4 Fritidsresor

Boende som gör resor på sin fritid och reser med personbil eller buss, som bekostas av socialförvaltningen, ska betala en avgift. Avgiften motsvarar Skatteverkets skattefria reseersättning på 25 kronor per mil. Varje resande betalar milersättning oavsett hur många som reser i fordonet.

3.2. Annan heldygnsvård

Enskilda som enligt socialtjänstlagen (SoL) beviljats annan heldygnsvård ska betala avgift för boendekostnad, kost och vård- och omsorg som ges inom ramen för insatsen.

3.3. Familjerådgivningen

Kommunen ska enligt 13 kap. 4 § socialtjänstlagen (SoL) erbjuda familjerådgivning. Familjerådgivning är en verksamhet som syftar till att genom samtal bearbeta samlevnadskonflikter i parförhållanden och familjer.

² Prisbasbeloppet är 58 800 kr år 2025.

4. Ersättning enligt ärvdabalk och begravningslag

Enligt begravningslagen har kommunen ett yttersta ansvar för att avlidna gravsätts. Socialnämnden ska enligt ärvdabalken i vissa fall förvalta dödsbon provisoriskt. För de kostnader som dessa uppgifter medför har kommunen/socialnämnden rätt till ersättning från dödsboet. Vid bestämmandet av den ersättning kommunen avser att ta ut, bör självkostnadsprincipen i 2 kap. 6 § kommunallagen beaktas.

4.1. Provisorisk dödsboförvaltning

I 18 kap. 2 § ärvdabalken anges under vilka omständigheter socialnämnden i en kommun ansvarar provisoriskt för förvaltningen av ett dödsbo. Då anmälan skett eller förhållandet på annat sätt blir känt, ska socialnämnden, om det behövs, göra vad som enligt första stycket åligger delägare. För kostnaderna med anledning av detta har kommunen rätt till ersättning av boet.

Kommunen tar ut ersättning av dödsbo för sina kostnader för provisorisk dödsboförvaltning. För faktiskt nedlagd handläggningstid, tas ut en ersättning med 0,75 % av prisbasbelopp motsvarande 441 kronor per timme (timavgift) för 2025. Avgift tas ut för varje halv timme nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme tas ingen timavgift ut. Därutöver tas ersättning ut för direkta utlägg som kommunen haft för att utföra sitt uppdrag.

4.2. Gravsättning

Bestämmelsen om kommunens yttersta ansvar för att avlidna gravsätts finns i 5 kap. 2 begravningslag. Lagrummet har följande lydelse. "Om den avlidne inte efterlämnar någon som ordnar med gravsättningen, skall den ordnas av den kommun där den avlidne senast var folkbokförd eller, om den avlidne inte har varit folkbokförd i Sverige, av den kommun där dödsfallet inträffade. För kostnaderna har kommunen rätt till ersättning av dödsboet."

Kommunen tar ut ersättning av dödsbo för sina kostnader för gravsättning. För faktiskt nedlagd handläggningstid, tas ut en ersättning med 0,75 % av prisbasbelopp motsvarande 441 kronor per timme (timavgift) för 2025. Avgift tas ut för varje halv timme nedlagd handläggningstid. Om den sammanlagda handläggningstiden understiger en halvtimme tas ingen timavgift ut. Därutöver tas ersättning ut för direkta utlägg som kommunen haft för att utföra sitt uppdrag.

Insats/insattstyp	Lagrum	Avgift
Behandling i HVB eller familjehem	Socialtjänstlagen 32 kap. 2 §	Avser endast behandling vid beroende och skadligt bruk, vård enligt SoL, LVU och LVM
Kostnad för uppehälle	Socialförsäkringsbalken 106 kap. 39 § och Socialtjänstförordningen 6 kap. 1 §	Högst 80 kr/dygn för 2025
Boende med stöd	Socialtjänstlagen 32 kap. 2 § 2 stycket	Andra stöd- och hjälpinsatser enligt SoL
Boendekostnad		Utifrån maxtaxa 90 kr/dygn, upp till 2 714 kr/månad
Kost	Självkostnad	Enligt gällande matprislista 136 kr/dygn (avdrag om ej alla måltider), upp till högst 4 078 kr/mån. ³ Uppräkning följer KPI
Placerade barn 0-18 år	Socialtjänstlagen 32 kap. 3 §	Föräldrars ersättningsskyldighet vid placering enligt SoL och LVU, ej LBSB
	Socialtjänstförordningen 6 kap. 2-4 §§ och Socialförsäkringsbalken 18 kap. 20 §	Högst det belopp som motsvarar underhållsstödsbeloppet: 1 673 kr/mån upp till 11 år, 1 823 kr/mån från 11 år till 15 år och från 15 år 2 223 kr/mån för år 2025
Bostad med särskilt stöd	Socialtjänstlagen 32 kap. 1 § 6	Insats enligt SoL
Hyra	Enligt Jordabalkens 12 kap.	Faktisk hyreskostnad
Vård- och omsorgsavgift	SoL 32 kap. 6 §	Enligt maxtaxa, högst 2 714 kr/mån ⁴

³Socialförvaltningen tillämpar Vård- och omsorgsnämndens matprislista.

⁴ Prisbasbelopp är 58 800 kr för 2025, SFS 2024:663.

Kost	Självkostnad	Enligt gällande matprislista 136 kr/dygn (avdrag om ej alla måltider), upp till högst 4 078 kr/mån. Uppräkning följer KPI
Fritidsresor	Skatteverkets bilersättning	25 kr/mil
Annan heldygnsvård	Socialtjänstlagen 32 kap. 1 § 7	Insats enligt SoL
Boendekostnad	SoL 32 kap. 6 §	Enligt maxtaxa 90 kr/dygn, upp till 2 714 kr/månad
Vård- och omsorgsavgift	SoL 32 kap. 6 §	Enligt maxtaxa, högst 2 714 kr/mån
Kost	Självkostnad	Enligt gällande matprislista 136 kr/dygn (avdrag om ej alla måltider), upp till högst 4 078 kr/mån. Uppräkning följer KPI
Familjerådgivning	Socialtjänstlagen 32 kap. 1 § 1	
		200 kr/besök
Provisorisk dödsboförvaltning	Ärvdabalk 18 kap. 2 §	
		0,75 % av prisbasbelopp, för 2025 441 kr/timme. Samt kostnad för direkta utlägg
Gravsättning	Begravningslag 5 kap. 2 §	
		0,75 % av prisbasbelopp, för 2025 441 kr/timme. Samt kostnad för direkta utlägg